

**Aurea Rosa id est preclarissiam[!] expositio sup[er]
euangelia totius anni: de Tempore [et] de Sanctis. tam
s[ecundu]m ordine[m] Predicato[rum] q[uam]
s[ecundu]m Curia[m]**

Mazzolini, Silvestro

[Augsburg], 31. Okt. 1510

VD16 M 1750

D[omi]nica s[e]c[und]a in aduen
tu d[omi]ni.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70429)

Dominica II. aduentus

Et tunc videbunt filius hominis
venientem in nube cum praece ma-
gna et maiestate. His autem fieri
incipientibus respicite et levate
capita vestra quoniam appropinquet
redemptio vestra. Et dixit illis si
militudine. Videte ficulneas et
omnes arbores: cum producit iam ex se
fructum: scitis quoniam prope est aestas.
Ita et vos cum videritis haec fieri
scitote quoniam prope est regnum dei.
Amen dico vobis: quoniam non praeribit
generatio haec donec omnia fiant.
Caelum et terra transibunt: verba
autem mea non transibunt.

Septima secunda in aduentu domini.

Sunt signa in sole

Luc. xij. Dominus ac redemptor
nostri paratos nos invenire desi-
derans: senescentem mundum quod mala sequan-
tur denunciatur: ut nos ab eius amore com-
pescat. Appropinquante eius termino ante
persecutiones perveniant innocenter: ut si deum
metuere in tranquillitate volumus: vicinum
eius iudicium: vel percussioibus attriti timeamus.
Hec Gregorius in omnia. Unde in praeterito
euangelio quod totum est de iudicio generali:
tria facit Christus. Primo enim praedicit quodam ter-
ribilia. Secundo reddit causam talis. Tertio
solat corda electorum. Quartum ad primum
sciendum est quod praesens euangelium non potest exponi
allegorice: quod omnia quae in eo traduntur litteraliter
pertinet ad credenda in nova lege. Quamvis
autem aliquando ea quae traduntur litteraliter pertinentia
ad sensum allegoricum possint exponi analogice:
tamen non est hoc necesse nec aliquando possibi-
le: ut videtur esse in proposito. Litteraliter ergo
moraliter vel spiritualiter tamen exponam praesens euangeli-
um. Dicit ergo (Erit signa) Ubi advertendum
est: quod signa praecedentia futurum iudicium. Primum
sunt in libro. ut ostendat tunc dominus propter quem
facta sunt corpora interire. scilicet homo vel genus
humanum. Secundo sunt in libro. quod iuste nos
gaudia: tot postmodum sentiamus: totum meta.

Hec ille. Tertio ut ostendat de offensus
sicut offensus domino turbat familia. Et quarto
sunt doctrina s. Thome. iij. d. lxxvij. aduentum
domini ad iudicium aliquod signa praecedentia. quod si facit
ad auctoritatem quam tantum iudex habere debet:
ut per talia indicia disponantur homines ad se ad
subiendum. Ubi et propter hoc in forma glo-
riosa iudicabit. Nec tamen contra hoc est illud apostoli
i. Thes. v. Cum dixerit pax et securitas: tunc
repentinus veniet interitus. Verbum enim apostoli
sunt Augustinus ad eliechi. intelligit de persecutori-
bus sanctorum: nam tunc boni auferuntur per timorem:
ut dicitur hic. Vel potest dici quod post mortem an-
tichristi et ante initium signorum: impii non videntur
resplumari mundum: ut timebant et credebant
diceret: pax est et securitas. et tunc statim incipi-
ent signa terrere. Et quod totum tempus quod sequitur
initium signorum: dicitur dies iudicij pertinere. id
dicitur interitus repente venire. quia illa signa
repente venient. Et isto etiam modo intel-
ligitur quod veniet illa dies versus. scilicet quo ad
initium signorum: et etiam quantum ad ipsam diem quam
illa signa non manifestabunt determinate.
Hec omnia s. Thome. quibus addit s. Thome. do.
quod in primo aduentu Christus venit occultus: quod
uis tempus esset per scripturam determinatum: sed in
secundo veniet manifestus: et tempus erit incertum: id
primum aduentum non praecesserunt signa sicut praesens
cedent secundum. Quae autem sunt ista signa non est
certum s. Thome. Beatus quidem Hieronymus. dicit
se in annalibus hebraeorum. ut etiam testatur Ba-
gister hist. reperisse. xv. signa quae diebus. xv.
praecedent iudicium. Unde pro illi dies erunt conti-
nui vel interpolati non est certum. Prima die
eriget se mare cubitus. xl. sup. altitudinem
montium: stans tamen in loco suo quasi murus. Secunda
cuncta pro tantum descendet ut vir possit videre
ri. Tertia autem omnes marine bestiae super aquam
maris apparentes dabunt mugitus: usque ad ce-
lum. Quarta ardebit mare et omnes aquae. Quinta
herbae arbores dabunt rorem sanguineum.
Sexta ruent omnia edificia. Septima petrae ad
inimice collidentur. Octava fiet generalis terra
remotus. Nona equabitur terra. Decima ex-
ibunt homines de cavernis et ibunt velut amens
res: et non poterunt murum loqui. Undecima
surgent mortuorum ossa et stabunt super sepulchra
eorum. Duodecima cadent stelle de caelo. Ter-
tiadecima morientur homines virtutes ut cum
mortuis resurgant. Quarta decima ardebit

celū. i. aer et terra. Quindecima oēs res surgens: fiet celū nouū: terra noua. Ista tñ signa: vt dicit sc̄us Tho. Hiero. non asserit: nec vident multū sed paz pbabilia. Sicut etiā signa q̄ videt dñs in euangelio dare: s̄m Aug. ad Eliebiū. forte nō pertinet ad die illaz: nisi dicat q̄ tunc ista signa erunt maiora q̄ añ. Qd̄ s̄m quā mensurā fiat incertū est. Sequit̄ (in sole) q̄. i. obscurabit vt dicit. Sed q̄re pot̄ non fiet Leo tale signū vt stet: sicut tpe ioh̄ue: eius dē. x. vel retrocedat: sic tpe ezechie: Esa. xxxviii. Ad hoc dicit dñs per̄ de scala: q̄ fiet vt calpe. i. peccato qd̄ est tenebra respondet pena. vnde obscurat̄ fuit p̄ pctō egyptioꝝ. Eo. x. et p̄ pctō iudeoꝝ in passiōe dñi: et tunc obscurabit̄ p̄ pctō omniū. Ista aut̄ obscuratio aliqñ dicit̄ erubescētia Esa. xliiij. Erubescet sol. aliqñ obtenebratio. Joelis. ij. Sol conuertet̄ in tenebras Apo. vi. Aliqñ denigratio. Sol factus ē niger q̄si facus. ciliq̄. Hec ex isto. (et luna et stellis) .i. in puleriori et euidentiori parte mūdi sicut hoīs turbatio primo apparet in facie. Nec em̄ deus in se semp̄ sit quietus. tñ tūc ostendet se turbatū qñ vollet exercere vindictā et facere effectū irati. Est aut̄ sciendū q̄ in ip̄o ch̄i aduentu: ch̄i stoyentē et resurgētibz sanctis s̄m sc̄a etum Tho. vbi. s̄. fient q̄dam mirabilia i celestibz corp̄ibz et in alijs. Nam totus mund̄ ponet̄ in q̄dam statu. In corruptio nis: q̄ corrupent̄ omnia mixta: vt animalia: plante et mineralia. et nunc̄ de cetero erit generatio aut corruptio: quia cessabit causa omnis motus. .i. motus celi. q̄ firmabit̄ celum sole exiſtente iſ orientē: et luna plena in occidente in quibz locz lūre creata: et p̄ in eisdem complect̄ circulariōnes suas que non debent̄ in complete manere. Deinde remanebunt tenebre solum apud infernum. vñ pars interior terre nobilitabit̄ p̄ rationales spūs alligatos. Exteriorioe p̄o erit perita vt vitru: aqua vt cryſtallum: aer vt celū. Ignis lucebit vt luminaria celi. Et ip̄a luminaria celi m̄ro magis lucebūt q̄ modo Esa. xxx. Er̄it lux lune sicut lux solis. et lux solis septēpliat̄ si cut lux septē diez: ita q̄ lux vnus diei tūc erit tanta sicut est modo lux. vij. diez si sicut

poneret. In die q̄ alligauerit dñs vulnūs ppli sui. i. in die resurrectionis qñ sanabit̄ mur: quo ad corp̄us remoris penalitati bus: sic modo sumus sanati q̄ ad animā p̄ sacramenta. Et sic p̄z q̄ totus mund̄ iſ nouabit̄ Omnia p̄dicta et ratio p̄dictoꝝ ex isto Tho. vbi s̄ patent. Sed ista forte p̄rie non possunt dici signa futuri iudicij q̄ simul cum aduentu fient iudicis. Que autem sint ista signa de quibz loquit̄ euāgelium: dicit̄ Sat. xliij. Nam sol inquit̄ obscurabit̄: et luna non dabit lumen suum et stelle cadent de celo. Er̄it tamen p̄ter hec vnum signum i istis cōmune toti corp̄i celi. .i. omnibz spheris et stellis. q̄ sc̄z cum omnia nunc moueant̄ p̄ter celū em̄ pyreum: tunc omnia moueri cessabūt s̄m doctrinā fidei et sc̄oꝝ. vt p̄z. iij. tract. ca. vltimo. Fient aut̄ et multa alia in celo q̄ non dicunt̄ signa: q̄ non p̄cedent iudicem saltē dñi: vt in nouatio et nubes et m̄ot̄. Ista p̄o obscuratio dñs et lune dupliciter accipit̄. Vno modo s̄m q̄ Euse. lxx. et Hiero. dicunt̄: q̄ tanta erit claritas ch̄i: sicut q̄ luminaria celi eo p̄sente non videbūtur q̄uis erunt lucida tunc plus q̄ modo. sic neq̄ modo vident̄ stelle orto sole. Non est aut̄ intelligendū q̄ isti sancti velint negare qñ p̄cedat aduentum ch̄i alia obscuratio solis et lune: quia hoc exp̄sse dicit̄ scriptura Joelis. ij. Sol inquit̄ conuertet̄ in tenebras et luna in sanguinez anteq̄ veniat dies dñi magn̄. Et ideo q̄uis sit vep̄ qd̄ dicit̄: p̄ dicit̄ de Raban̄ et s̄. Tho. vbi s̄. h̄ poterit̄ eē q̄to mō. q̄. i. in rei p̄tate sol et luna obscurabunt̄ successiue vt s̄m diuina p̄tate. S̄m. Tho. vult̄ fieri añ iudicij: vt sonāt̄ p̄ba Joel. Rab. aut̄ nō h̄z p̄ inco ueniētē q̄ etiā fiat p̄te ch̄i ad terrorem. Peracto p̄o iudicio erit lux lune vt lux sol sic dicit̄ Esa. lxx. tñ nō ē repugnātia in s̄m. Tho. et Ra. q̄ h̄ poterit̄ eē añ vt sit signū et etiā tūc ad terrorem. Vñ h̄ erit vsq̄ ch̄i appareat̄ q̄ apparete lumē s̄m solis et lune. s̄z nō apparebūt p̄ter ch̄i claritatem. Quō p̄o stelle d̄ celo sint casure op̄ret idē agere. et certū ē q̄ rei p̄tate d̄ celo cadere neq̄unt. P̄io q̄ celsit̄ia corp̄a s̄m icorruptibilia et p̄sequēt̄ indiuisibilia. Secūdo q̄ nō esset locus in quo recipi possēt. Qd̄

Dominica. II. Aduentus

fic patz. Nā sicut docet Aristo. in li. de generatione: aqua est decuplo maior terra: et aer decuplo maior aqua: et ignis decuplo maior aere. Ex quo sequit̄ q̄ totum spatium quod est infra celum potest continere totam terram milies centies et undecies passim.

Est rursus sciendum q̄ s̄m sapientes. vt videtur in Genesi et s̄ctus Tho. et multi alij. Omnes stelle sunt maiores terra: vel saltem ille q̄ sunt visu notabiles: vt dicit Alfraganus. Huius autem signum est q̄ quilibet stella respectu celi est alicuius quantitatis: vt patet ad sensum. Terra pro respectu celi nullus est sensibilis quantitatis: sed se habet vt punctum vt patet ex visu astrorum. Quia astrologus ita eo videtur in superficie terre: ac si esset in cetero ei. Cum ergo stelle etiam notabiles sint multo plures quam mille. c. et. xj. non possunt habere locum nisi in celo. Argueret autem forte aliquis contra predicta. Nā sol est maior terra: vt tradunt sapientes: et etiam probatur. Nā si esset ei equalis: umbra terre ab eo causata esset continue equalis: et preteriret in infinitum. et sic eclipsaret superiores planetas: et stellas fixas. Quod ad sensum est falsum. Idem sequitur si sol esset minor terra: quia tunc umbra terre: quanto magis a terra distaret: esset maior: et habet in infinitum: vt ex perspective patet Luna pro est minor terra s̄m eisdem: et probatur. Nā sol est maior terra: et umbra terre proprimū elongat a terra: et est minor terra. Et tamen ipsa umbra est maior quam luna: vel saltem ei equalis. vt patet ad sensum: quia aliquando in eclipsi lune occupat totam lunam. Et his autem sequitur q̄ si stelle sunt maiores terra: quod sunt maiores luna: quod est contra diuinam scripturam: quod dicit q̄ fecit deus duo luminaria magna: Genes. i. Rudeo et concedo q̄ luna est minor stellis in veritate: sed quia est vicinior nobis: cum sit in primo celo videtur maior. Et s̄m s̄ctus Tho. q̄. di. xv. et. j. pte. q. lxx. ratione huius apparentie vel ratione sue p̄sentis: diuina scriptura lunam appellat luminare magnū. Cum ergo stelle de celo cadere nequeant: verbum predictum exponitur multipliciter. Primum s̄m Chrysostomus. Hiero. Orige. et Rabba. exponit: quod cadent de celo. i. puabunt sua luce: vel propter p̄sentiam maioris luminaris. s. celi: vt dicit Chrysostomus. et Hiero. vel propter summū ascendente quod purgabit mundum: vt dicit Orige. vel diuinitus quocumque modo. Alij pro exponunt de stellis que cadunt continue s̄m apparentiam in nocte. Sunt enim quidam vapores sicci et calidi que a sole eleuantur vsque ad superiorem partem aeris. vbi cum fuerint calefacti a sphaera ignis vicina incendunt illa materia a parte superiori incipiens vsque ad inferiorem: et sic videtur cadere ignis vel stella. Sed ista frequentius et cum maior admiratione fiunt instans iudicio. Sed quis (et in terris) maxime maritimis (p̄sura gentium pro p̄fusione sonitus maris et fluctuum) et signis enim apparentibus in celo: et p̄sequenter in parte inferiori homines atque magnum futurum verebunt: p̄cipue pro ex insolita maris turbatione. Vbi arescent. i. rabescunt squalore et maceria boni quam mali s̄m Leuebiu. Vbi subdit Arescentibus hominibus pro timore et expectatione eo. i. (que superueniet vniuerso orbi) que autem sint ista dicit infra.

Est autem aduertendum q̄ s̄m Aug. et Ambrosio. predicta habent alium sensum: que quidam dicunt mysticum seu allegoricum. Sed reuera forte est litteralis significatus per voces metaphorice. Stella enim cadens non est vera res: sed ficta. Vbi ait Aug. ad Esich. Sed ne dominus appropinquare scdo aduentu suo ea pro magno dixisse videatur q̄ huic modo etiam ante eius primū aduentum fieri eō suenerat: et irrideamur ab eis que plura in historia gentium et maiorā legerunt. hec que dicta sunt melius existimo intelligi. hec ille. Vbi s̄m eundem Aug. ecclesia est sol: et luna et stelle: cui dictum est: pulchra vt luna. electa vt sol: que tunc non apparebit persecutoribus: vt tra modum sententibus: hec ille. Ambrosio pro pro solem christum intelligit: cuius radius est fides. Obscurat ergo sol s̄m eundem deficit fides. Et luna. i. ecclesia: quoniam inter ipsam et christum carnalia et terrena vicia opponunt. Per stellas pro intelligunt viti gloriose in ecclesia: qui persecutionis tempore cadunt: vt idem dicit. Quod pro subdit: (et in terris p̄sura gentium) s̄m Aug. vbi s̄. non intelligit de gentibus benedicendis in semine Abrae: sed que in iudicio stabunt ad sinistram. Videtur autem mihi q̄ si ista p̄sura sumat actiue: sic pertinet ad malos: que tunc p̄dicent id est p̄sequunt bonos. Si pro sumat passiue: sic erit omnium: quia erit pro illa que superueniet vniuerso orbi. i. omnibus bonis et malis: vt videtur

uelle Eusebius. Sed tñ p̄sura bonoz et
tius sapier: qz lumie fidei z inspiratōis
diuie citius aḡ. dicit futura mala alijs di
cētib: pax z securitas: z cin⁹ terminabit p
elevationē capitū. i. cordiū exb̄larationē:
deo z fortate. Pressura hō maloz nunq̄
finit: z semp̄ ex q̄ inceperit p̄ficiscetur de
malo in peius. Et hac rōe ista fm̄ Greg.
z Aug. sunt dicta p̄tra reprobos. Qd̄ hō
subdit (nam p̄tutes celoz mouebunt) fm̄
Augu. intelligit: qz aliq̄ fortes in p̄secuti
one turbabunt.

Horaziter hic significant mlt̄a hoim
genera in quib: erunt z sunt multa signa.
Nā in sole. i. in p̄laris q̄ sunt lux mūdi (vt
dicit Barth. v.) est obscuratio p̄ ignorā
tiā z vitā infamē. In luna hō. i. p̄ncipib:
secularib: quoz p̄tās ad eccliam se habz
vt luna ad solē. extra de ma. z obe. insoli
te: est apparitio sanguinis p̄ crudelitātē et
impudiciā. In stellis hō. i. Religiosis est
casus acelo p̄ apostasiāz inobediētē. In
terra autē. i. in agricolis seu rusticijs est p̄
sura passiuē illata a celo. i. sup̄iorib: eoz.
In hoib: autē. i. mercatorib: sic dicti p̄
politiciā ciuilitatē z astutiā: est arefactio
cordis p̄ cupiditatē z auariciā. In vir
tutib: at celestib: .i. p̄dicatorib: est cōmo
tio p̄pter pusillanimitatē. qz s̄ canes mu
ti nō valēt latrare. Esa. lvj. z p̄pter inu
tiles discursus: cū deberēt in p̄emplatio
ne q̄scere: exēplo ch̄i secedētis in deser
tū post f̄monē Joā. vj. In Mari autē. i. in
peccatorib: habētib: p̄scientiā amarica
tā. est sonus maloz verbor: z fluctus va
rius victoz. Quantū ad scdm̄ punctuz
sciendū est: qz cū dicit (Nā virtutes celoz
tāḡit dup̄x causa p̄dicroz. Vna est effe
ctiua. i. angeli q̄ immediate p̄cra b̄nt talia
Et alia finalis. i. aduētus iudicis ad cui⁹
auctoritatē p̄dicta ordinant. Est etiā
sciendū qz p̄tutes celoz multa possunt
intelligere: sic docet san. Tho. vbi s̄. P̄
mo p̄tutes celoz intelligunt oēs ange
li (qui vt ip̄e z Magi. sen. dicit) mouebun
tur. i. admirabunt. qz habebūt nouā cōsi
derationē de reb: ad quā p̄ sp̄s natura
les p̄tingere nō poterāt. Nec tñ sequit qz
p̄ eis modo sit ignorātia sed nesciētia: in
quā nesciūt q̄ cūq̄ deus facere p̄t cū illuz

nō cōprehendāt. Vel fm̄ Chryf. z Be
dam mouebunt: qz nō intrepide stabunt
in iudicio vidētēs tātā multitudinē p̄de
nari. Vñ Job. xxvj. Solūne celi p̄remi
scent ad nutū eius. Sed dicit istoz op̄z
intelligere improp̄e: vt. s̄. sit timor reuerē
tiē z admiratiōis. Vel fm̄ Grego. moue
bunt: qz in aduētū districti iudicis v̄sib:
lit̄ apparebūt ad nos puniēdos. Alio mo
do (vt dicit idē s̄. Tho.) p̄tutes celoz po
test intelligi vñ⁹ ordo angelicus sic dicit
q̄ tūc mouebunt: qz eoz est mirabilia face
re: fm̄ Grego. quod tūc maxime accidet.
Vel qz vt dicit s̄. Tho. eoz est mouere ce
los. Vñ z celoz p̄tutes dicunt: z tūc mo
uebunt: qz mouere cessabūt q̄si. s̄. a suo of
ficio mouēdi amote. Tertio fm̄ Chryf.
p̄tutes celoz possunt itelligi oēs ange
li q̄ p̄sunt reb: sensibilib: qui absoluent a
suo misterio. Vide st vis. j. q. c. quō s̄m
gulis speciebz reb: corpaliū p̄ponunt ang
geli: z puincijs z hoib: Sequit. (z tūc vi
debūt filiū hois) Videbūt inq̄ fm̄ Au
gu. tam fideles q̄ infideles: vt pote qz erit
sole splendidior. Et fm̄ Theo. videbit t̄
ip̄e q̄ crux sua: vt dicit Barth. xxiiij. et
p̄sequenter ab oib: cognoscat. Quō autē
apparebit in signo suo. i. in cicatricib: ch̄i
Secda qz apparebit i seip̄a crux in q̄ ch̄is
p̄pedit ab angelis delata ad p̄olationē
fidelium: z infidelium p̄fusionē. Tertia qz ap
parebit in aliq̄ s̄ ḡno suo formato i modū
crucis. Et ista videt mēs euāgeliste Bar
thēi Creticē. qz apparebit signū filij hois
in celo. Et vt credo erit lux qd̄ ad instar
crucis densior reliq̄ celi luce: vel lux remis
sior ad instar vmbre. Vocat autē se ch̄is
filiū hois fm̄ aliq̄s eo qz sit filius solum
vnius. qz hō ex masculo z femina generan
tur sunt filij hoim. Sed qz etiā Ezechiel
dicitur est filius hois: forte melius dicit
qz ch̄is sic se vocat in signū hūilitatis: cū
posset se vocare filiū dei. Quidā autē faciūt
sicut mulus: qz interrogatus (vt fingit) de
ḡne suo noluit se fateri filiū asine: s̄ dixit
se filiū equi regis frācie. Notāter dicit fil
um hois: qz iudicabit in forma humana
qz etiā legē euāgelicā dedit in forma hu
mana. Eiusdē em̄ est legē p̄dere z fm̄ eaz

Domini. II. Aduentus

iudicare. Item qz in eadem forma iudica-
tus est: z sequenter in eadem iudicabit
vt possit ab impijs videri: fm glo. Ioan.
v. (venient in nube) fm alijs p ista nu-
be intelligit societas sanctorum existentium cu
eo: qz nubes dicunt eo qz a terrenis fuerunt
elevatori. Erant aut in societate christi venie-
tes salte angelis: z forte illi sancti: qz an iu-
diciu resurrexerunt: si q sunt: z quomodo sint
illi. De reliquis ho dicit aplos. j. Thef.
iij. Raptemur cu illis scz q ante dormie-
rant: obuia christo in aera. Et qz videtur qz
christo veniente aliqz facti erunt in terra z ele-
uabunt vt aues obuia christo: qd maxime
pingeret illis q modo sunt paupes z viles
ppter dnm: diuitibus tunc sine numero rema-
nenti i terra. Reposita est hec spes mea
in sinu meo Job. xix. Scdm alios ho p
nube intelligit nubes materialis q christo p-
bebit obsequiu ad decoru no ad necessitate.
Un Aug. ad Eliehu. Sic veter sic abiit
Nubes aut suscepit eum ab oculis eoz. Hec
ille. Ad que aut locu christi tunc sit ventur?
Vide infra ferta. ij. post pma dnm qdra
gestime. (cu potestate magnaz maiestate)
accepta a deo patre ppter sue passiois me-
ritu. Grego. in hom. In pte z maiestate
visuri sunt que in humilitate positi audire
noluerunt: vt pte eius ratio tunc districti?
sentia: qnto nuc ceruice cordis ad ei? pa-
tentiā no inclināt. Hec ille. Apparebit at
ista potestas christi pmo ex mundi pflagrati-
one. Ps. Ignis an ipm pcedet z inflama-
bit in circuitu inimicos ei? Seco ex iu-
dicandoz multitudie: qz pgregabit oēs
gentes in valle Josaphat. vt prz Joel. ij.
Tercio ex corporoz suscitatioe. qz oēs re-
surgemus cu corporibz nrīs. vt prz j. Cor.
xy. Quarto ex vocz magnitudine. Chry-
so. Vere magna vox cui oia obediūt ele-
meta: qz petras scindit: portas inferi ape-
rit: z vincula mortis dirumpit. Hec ille.
Quinto ex obsequio nubiu: vt hic prz.
Sexto ex innouatioe celi z terre z oim
elemetoz Apoc. xxi. Ecce noua facio oia
Septio ex iudiciaria autoritate. qz pa-
ter oim iudiciu dedit filio Joā. v. Octa-
uo ex electoz glorificatioe. Matth. xxi.
Tunc fulgebunt iusti sicut sol Nono ex so-
cietatis nobilitate. qz dñs ad iudiciu ve-

niet cu senioribz ppli sui Esa. liij. Ite oēs
angeli eius cu eo Matth. xxv. ca. Saeb-
stas etiā ex pdictis apparebit z rur sus ex-
gla humanitatē sue qz erit gllosa. Primo
qz debet iudex emnere iudicandis: quoz
aliq. selecti habebūt corpa gloriosa: id est
dotata dotibz claritatis: agilitatē: impas-
sibilitatis: z sublimitatis. Seco qz in pri-
mo aduentu christi qui venerat iudicā dus
apparuit in forma infirmitatis. ergo veni-
ens iudicare apparebit in forma opposita
sicut iudicare z iudicari opponunt.

Doralis aut hic admonemur vt toto
tpe vite nostre qram? christo reg? p sangui-
ne suo z cruce toleratore z opere gras
agere ne pfundamur i die iudiciū qm in ae-
re videbim? signa cruce? z vulney ei? Tūc
em fm Chryso. sic loquet. Ego ppter vos
homo factus sum: ppter vos alligat? dei
lulus: celus z crucifixus: Ubi est tantaz
iniuriarū meaz fructus: Ubi fuitus quā
mudi p sanguis pto redēdit? Hec ille
Quantu ho ad tertiu punctū sciendū
est: qz christi electos suos solatur. Grego.
in home. Quia pmissa ptra reprobos di-
cta sunt: mox ad electoz cōsolationē pba
vertunt. Nam subdit (his aut fieri incipi-
entibz leuate capita vestra) .i. exhilarate
corda. qz dū finitur mundus cuius amici
no estis: ppe fit redēptio quā questis. In
sacra em scriptura sepe caput p mente po-
nitur: qz sicut capite regunt mēbra: ita cō-
gitationes mente disponunt. Capita er-
go leuate: est mentes nostras ad gaudia
patrie celestis erigere. Hec ille. (qm appo-
pinquat redēptio vstra) Theo. i. pfecta cor-
porū z anie libertas. Sicut ei pmo ad-
uentus dñi fuit ad reformationē aiaz no-
straz: sic scds ad reformationē corporuz
celebrat. Hec ille Grego. in homel. Qz au-
tē calcari mūdus ac despici debeat: pui-
da dñs cōgatioe manifestat: cu subdit (U-
dere ficulnea z oēs arbores: cu m pducit
tam ex se fructū: scit? qm ppe est estas: ita
z vos cu videris? hec fieri scitote qm ppe
est regnū dei) quasi dicat: Sicut ex fructu
arboris vicina estas cognoscit ista ex ruit
na mudi ppe esse cognoscit regnū dei. Ex
hoc ostendit: qz fructus mundi ruina est.
Ad hoc em germinat: vt quecūqz germit

Tractatus. II

nauerit cladibus sumat. Bene autem regnum dei est: quod copiam: quod meritis nostri nebule transeunt: et vitæ dies eterni solis claritate fulgescunt. Hec ille. Euse. Sicut enim in hac vita: sol hyeme recedente: ac succedente vere: radii calidum mittens fouet ac viuificat humi: et dicit semina: exuentia postquam figurata: pullulat autem noua variu virore habentia: sic et gloriosus vniuersi dei aduentus viuificatiuis radii illustras nouum seculum: dudum dicitur per totum mundum semina. scilicet dormientes in puluere terre potioribus corporibus que per se perducet lucem: ac futura morte regnabit deus: quod vita seculi noui. Hec ille. Quia autem predicta perducit dominus secundum Gregorium sub magna certitudine. imo secundum Bedam. si dicere licet sub suo modo iurauit: cum dicitur Amen dico vobis Amen quod per verum dicit Beda interpretatur verum: ac si dicat: verum dico vobis. Hec pro sit iuramentum: Dico quod non. Licet Augustinus hinc. dicat quod si quis dicit non ita frequenter illud: quod non peribit generatio hec: donec omnia fiant. id est non peribit genus iudeorum: secundum aliquos: vel humanum genus. secundum eundem Bedam: vel ecclesia noui generanda. secundum Eusebium et Theodoretum. quod ex hoc elicit quod ipsa christianitas nunquam deficiet: neque fides Iesu christi (celum et terra transibunt: verba autem mea non transibunt). id est. ut videtur innuere Gregorius. et Hieronymus. dicit: Facilius est ista preterire: quod tamen est impossibile: quam mea verba non impleri. Vel possumus dicere: quod reuera transibit celum quantum ad accidentia sua: quod cessabit moueri: et amplioris luce suscipiet: et sicut terra: ut ex dictis patet: tamen quantum ad essentiam et substantiam suam vtriusque stabit in eternum. Quia Ecce. i. Terra in eternum stat. Beda Aperta rotunda celum et terra per eas quae nunc habent imaginem transeunt: attram per essentiam sine fine subsistat. Hec ille.

Doraliter autem hic instruitur ut mundum transeuntem despiciamus. Si enim transeunt incorruptibilia: ut celum et terra: quanto magis corruptibilia et vana. Hieronymus ad Heliodorum de morte nepoti. Xerxes ille rex potētissimus quod subuertit montes: maria perstravit: cum de sublimi loco infinitam hominum multitudinem et innumerabilem vidisset exercitum: fleuisse dicitur quod post centum annos nullus eorum esset tunc videtur debet: superfluous esset. Qui possemus in

talem descendere speculam de qua vniuersam terram sub nostris pedibus cernerem? Ita tamen habet ostenderet totius mundi ruinas: gentes gentibus et regnis regna collis: alios rotas: quod alios necari: alios absorberet fluctibus: alios os quod fuiturē trabi: Hic nuptias / ibi placentiam illos nasci / istos mori: alios affluere diuitiis / alios medicare: et non Xerxes tamen exercitum / sed totus huius mundi breui spacio defuturos. Vincit primo rex magnitudinem: et minus est omne quod loquimur. Redeamus igitur ad nos: et quasi e celo descendentes paupersis sperantiam videamus. Sentis ne obsecro quasi infans: quando puer: quando iuuenis: quasi robuste eras: quasi senex factus sis: Quotidie morimur: quod die commutatur: et tamē eternos nos esse credimus. Hec ille.

Dominica tertia aduentus Textus euangelij Mat. xi.

Cum autem disset Iohannes in vinculis opa christi mittens duos de discipulis suis ait illi. Tu es qui venturus es: an alium expectamus. Et respondens Iesus ait illis: Euntis renunciate Iohanni que audistis: et vidistis. Eci videtur: claudi ambulat: leprosi mundantur: surdi audiunt: mortui resurgunt: pauperes euangelizantur. Et beatus est qui non fuerit scandalizatus in me. Illis autem abiit: cepit Iesus dicere ad turbas de Iohanne. Quid expectatis in desertum videre. Arundinem veto agitatam. Sed quod existis videre: hominem mollibus vestitum: Ecce qui mollibus vestiuntur in domibus regum sunt. Sed quod existis videre: prophetam. Etiam dico vobis et plures prophetas: hic est enim de quo scriptum est: Ecce mitto angelum meum ante faciem tuam: qui praeparabit viam tuam ante eum.